

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

A bukovinai magyarok jóltevő atyja.

Románia magyar lakosságának történetében is fontos szerepet játszott gróf Hadik András, akinek Budapesten közelebről szobrot emeltek. Katona volt, Mária Terézia legvitézebb huszárgenerálisa, aki a királynő nagy örömeire a gógös ellenfélnek a porosz királynak fővárosát, Berlint is elfoglalta és keményen megsarcolta.

A vitéz magyar katonából a harcok után kiváló politikus lett. Legszébb érdemeit Erdélyben aratta, de nagy hatással volt Bukovina népességének kialakulására is.

A történelem így emlékszik ezekről az eseményekről:

Erdély határmenti népeiből Mária Terézia királynő erős határőrséget akart alakítani a Moldovában és Havasalföldön még mindig uralkodó török császárság ellen. A királynő megbízásából Buccow generális először 1760-as évek elején a Beszterce és Nászód vidékén élő románokat osztotta be a határőrség kötelékébe. Azután a Székelyföldön fogott hozzá a katonai szervezéshez. Itt azonban súlyos akadályokba ütköztek a generális tervei. A szervezést ugyanis nem a székelység jogi helyzetének, ősi katonai kötelezettségeinek a figyelembe vételével akarta végrehajtani, hanem gógös erőszakkal próbálta a szabad székely népet az idegen régulák és kegyetlen, ellenséges tisztek igájába

hajtani. Udvarhelyszék falvai összefogtak s erélyes ellenállásukkal lehetetlenné tették az osztrák katonai szervezet megvalósítását, amely szabadságuk megszűnésével, idegenek

zsarnokságával fenyegette őket. Csik Gyergyó és Háromszék népessége a veszedelem kezdetén nem tanusított olyan szilárd összetartást, mint Udvarhelyszék s így az idegen tisztek s az ezek mellé rendelt bizottságok be tudtak férközni közéjük s pártokra, érdekcsoportokra tudták osztani őket. A szabad székelyek java része ezekben a székelyekben is tiltakozott a határőrség vállalása ellen, illetőleg csak a törvényes formák megtartásával akart tárgyalni a dologról. Így később ezeknek példájára azok is letették a fegyvert, akik először vállalkoztak a katonai szolgálatra. Buccow generális, aki egyuttal Erdély főkormányzója

Hadik András
tábornok.

volt, mind zsarnokibb eszközök alkalmazására utasította sorozó tiszteit. A kegyetlenkedések nyílt ellenállásra indították a népet. Így következett be a *mádéfalvi veszedelem*, ahol a császári katonaság éjjeli álmában megrohanta az összesereglett székelyeket s szörnyű megtorlást hajtott végre rajtuk. Közel 400 csiki, gyergyói és háromszéki székely vesztette életét Mádéfalván 1764 január 7-én.

A vérengzés után a lakosság ellenállása megtört, a tulnyomó többség fölvette a fegy-

vert. Igen sokan azonban inkább a bujdosást választották, mint az idegen tisztek zaklatásait, a törvénytelen eljárások terheit. Moldova szomszédos területein kerestek menedéket s ott a bojárok szolgálatában várták a jobb jövődőt. Hazájukba ugyan kevesen tértek vissza, de a bujdosás tíz esztendejének elmu-

tonai szolgálatában is emberségesebb bánásmódot honosított meg, a bujdosókat pedig Moldvából Bukovinába telepítette át. A bujdosók Istensegits, Fogadjisten és Józseffalva faluk mellett Hadik Andrásról két falut neveztek el: Hadikfalvát és Andrásfalvát.

Ma körülbelül 15 ezren élnek fölünk tá-

Hadik András szobra Budapesten.

lása után állandó szállást találtak Bukovinában.

Jobb sorsuk főmunkása Hadik András gróf volt, aki az otthon maradt székelyek ka-

Hadikfalvi magyar jegyespár.

vol, de lélekben hozzánk közel s bizonyosan ők is hálával gondolnak gróf Hadik Andrássra, akinek katonai vitézségét és politikai okosságát éreszoborral örököltette meg nemzete.

A múlt század nyolevanes éveitől kezdve sok bukovinai magyar telepedett vissza a régen elhagyott hazába. Erdély területén Déva, Ludas, Vice, Magyarnemegye fogadták be a visszatérőket.

Angol koronázási érem.

Az angol királyi pár megkoronázása alkalmával a birodalmi pénzverő intézetben emlék-érmek vertek. Képünkön a szép emlék-érmek mutatjuk be.

Uj király, uj miniszterelnök.

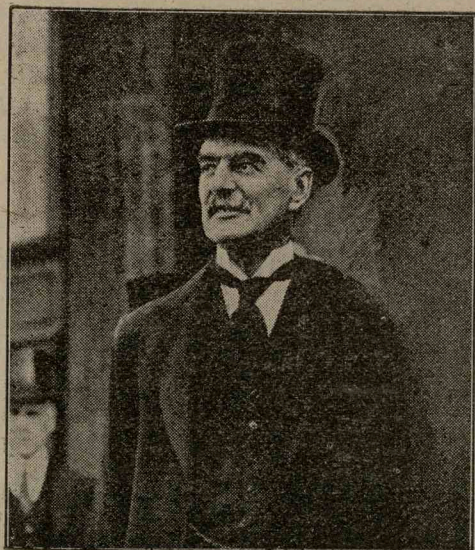
Az angol politika módszerei méltán töltik el csodálattal a népeket. Évszázados hagyományok, kiforrott kormányzati elvek irányítják az óriási birodalom gépezetét.

Régi angol közmondás szerint annak, aki úgy érzi, hogy vállalt kötelezettségének eleget tett, önként el kell hagynia helyét. Nem szabad arra várnia, amíg mások munkásságát hátráltatni kezdi, vagy magát lejárátja.

Baldwin.

Ennek az elvnek az érvényesülését az angol politikai élet legújabb eseményeiben is megállapíthatjuk. Baldwin miniszterelnök, miután az angol élet nagy válságát, a király-

Chamberlain.

változást megoldotta, elhagyta magas méltóságát és a magánéletbe vonult vissza. Pedig az új király alatt, akinek trónralépését kérelmelhetetlen szigorral, az alkotmány szellemének megfelelően keresztül vitte, tovább élvezhette volna hatalmát. Am ő nemcsak a lemondott Edvárd király iránt volt szigorú, hanem önmagával szemben is. Amint bucsubeszédében hangoztatta, mindenkinek félre kell állnia az utból, akinek helyébe olyan valaki következik, aki inkább tudja szolgálni az angol birodalom érdekeit!

Baldwin Chamberlaint ajánlta maga helyett miniszterelnöknek. Az új király mellé tehát új miniszterelnök állt az angol világbirodalom szolgálatába. A régi formákat, módszereket, nemes kormányzati elveket azonban az új emberek sem fogják megtagadni.

Lengyel látogatók.

A lengyelek, az orosz és német két tüz közé szorítva, lázasan barátkoznak azokkal a nemzetekkel, amelyek nehéz helyzetükben segítségükre lehetnek. Romániában is élénk te-

Lengyel vendégek Bucureștiben.

vékenységet fejt ki Lengyelország diplomáciája a barátságos viszony elmélyítésére. Magyarországot e hét folyamán látogatta meg egyik lengyel miniszter. Hír szerint Magyarország és Románia között Lengyelország békés közeledést akar teremteni. Képünk lengyel repülőtiszték romániai látogatásának egyik jelenetét ábrázolja.

Medvebocok élete.

Az anyamedve január hónapban szüli fiait. A medvefiak patkány nagyságu, vak állatok. Öt-hat hét után nyílik ki szemük és ekkor kezdenek formás, kis bocskokká fejlődni. A bocskok négy-öt hónap elteltével hagyják el a barlangot. Juniustól kezdve elkísérik anyjukat rövidebb sétáira és megtanulnak önállóan táplálkozni. Juniús hónap gazdagon terített asztalt nyújt a bocskoknak. Édes havasi gyümölcsök, gyökerek és apróbb állatok alkotják a bocskok fő táplálékát. Emellett az anyatej ereje neveli bennük az erőt. Később már az anyamedve által elejtett nagyobb állatokból is lakmároznak. A bocskok kedves, játékos állatok. Fogságba kerülve hamarosan megszelídülnek és könnyen betaníthatók mókás mutatványok végzésére. Növekedésük során mindinkább veszítenek kedvességükből. Öregségükre a fogságban tartott medvék is elvadulnak és orrukba fűzött karika segítségével kell őket fékentartani. A medvebocsk öt-hat éves korában éri el teljes kifejlődését. A medve ebben a korban válik vérengző, ragadozó állattá. Öreg korában is szívesen fogyasztja az erdei gyümölcsöket, de mikor bocskait neveli, nagyon merésszé válik és a csorda állatai nincsenek tőle biztonságban. A székely havasokban készült képünkön két medvebocskot mutatunk be. A bocskok most ismerkednek

az étellel, kíváncsian szemlélik a számukra újszerű világot. Havasi erdőkben pásztorok és erdőlé emberek gyakran látnak békésen játszadozó medvecsaládot. Ilyenkor, júniusban és a nyári hónapokban legvalószínűbb, hogy a bocskok is szem elé kerülnek. Medvecsaláddal azonban senki sem találkozik szívesen, mert az anyamedve bocskai védelmében vérengzővé válik.

A kis medvebocsk sokszor jut medvetáncolatok kezeire. Élete a fogságban levő vadállatok életének szomorúságával telik meg. Orrában karikával, fején szeges kantárral, amelyen kapicán kényszeríti engedelmességre, táncol az egyhangú dobszóra.

Külföld.

Szakadék szélén. Az amugy is feszült politikai helyzetet borzalmas esemény tette még súlyosabbá az elmúlt héten. A spanyol köztársasági kormány hadi repülőgépei bomba-támadást intéztek a nemzetközi ellenőrzésben résztvevő Deutschland nevű német hadihajó ellen s a támadásnak szörnyű eredménye: huszonöt halott és száznál több sebesült. A német hadihajó békésen pihent egyik spanyol kikötőben s a legénység épen ebédelt a hajó orrában levő ebédlőben, amikor a támadás érte. Épen ez volt az oka, hogy ilyen végzetesen végződött a gyalázatos támadás, mert egyik bomba épen a meg nem erősített ebédlő fedelét érte s a helyiségbe behatolva végezte el pusztító munkáját.

Az orvítamadás teljesen érthető felháborodást okozott az egész világon, de különösen a közvetlenül érdekelt Németországban, amelyet mély gyászba borított. Megtorlásul a spanyol partok közelében tartózkodó német hajóhad hosszabb ideig ágyuzta a spanyol kormány kezén levő Almeria kikötőváros erődtéseit s egy ideig attól tartottak, hogy ez újabb világháború kitörésének lesz oka. Különösen azért, mert Spanyolország genfi kiküldöttje s legfőbb pártfogója, a szovjet külügyminisztere, Litvinov a Népszövetség sürgős összehívását kérték, hogy azon Németországnak támadjanak. Az angol kormány fellépése azonban meggyőztette ezt a törekvést s mert közben Németország is kijelentette, hogy újabb megtorló intézkedést tenni nem kíván, a háborúveszedelme ezuttal elhárult.

Súlyos következménye az ügynek, hogy Németország és példájára Olaszország is visszahívták kiküldötteiket a londoni semlegességi bizottságból s nem vesznek részt többé a spanyol partok ellenőrzésében. Az így támadt hiányt angol hadihajók töltik ki s ezzel egyidejűleg az angol kormány szigorú felszólítást intézett mind a két spanyol hadviselőhöz, hogy az ellenőrzést végző hajók megtámadásától tartózkodjanak.

A spanyol kormány azzal mentegetőzik, hogy a német hadihajónak nem volt joga spanyol kikötőben tartózkodni s hogy az kezdte a támadást a spanyol repülő ellen. Ezt az utóbbi állítást a német kormány határozottan megcáfolta s cáfolatának igaz voltát bizonyítja az, hogy a támadás idején a hajó legénysége ebédelt, tehát nem támadhatott. Az angol tengerészeti miniszter pedig kijelentette, hogy a Deutschland jogosan tartózkodott a kikötőben, mert szemet felvenni ment oda. Ezért nagyon valószínűnek kell tartanunk azt a feltevést, hogy a bombatámadással a szovjet a háborút akarta kihívni.

Blomberg Rómában. Párizsi és londoni megbeszélései után Rómába ment a német hadügyminiszter s ott beható tárgyalásokat folytatott Mussolinivel. A tárgyalásokon részt vett Ciano külügyminiszter is és ebből arra következtetnek, hogy külügyi kérdések is szóba kerültek. A tárgyalásoknak anyaga valószínűleg a következő négy kérdés:

1. A két ország álláspontja a spanyol kérdésben. (Ez annál fontosabb, mert épen akkor történt az a bombatámadás, amiről megemlékeztünk.)

2. A londoni német tárgyalások eredményének ismertetése.

3. A magyar katonai egyenjóság.

4. Német-olasz együttműködés bizonyos esetekben.

Különös fontossága lehet a 2. kérdésnek, mert az utóbbi időben a német politika észrevehetően hajlik Anglia felé s valószínű, hogy Olaszországot is közelebb kívánja hozni a szigetállamhoz.

A kisemberekért. Darányi magyar miniszterelnök a képviselőházban bejelentette, hogy a kormány gondoskodni kíván a vagyontalan vagy kisvagyonú földmunkások öregkori biztosításáról. A terv szerint ezek a munkások 65 éves koruktól kezdve havi 15—20 P (450—600 lej) nyugdíjban részesülnének. A nyugdíj biztosítására a földbirtok minden holdját 24 fillér (8 lej) adó terhelné s a még szükséges összeget az államkincstár adná.

A terv a képviselőházban nagy lelkesedést, a munkások közt nagy megnyugvást keltett. Méltán, mert félmillió munkás öreg korát biztosítja.

Lengyel látogatás Magyarországon. Szwietoweslawski lengyel közoktatásügyi miniszter hosszabb látogatásra Budapestre érkezett. Látogatása alatt tiszteleg a magyar kormányzóknál s a miniszterelnöknél és megtekinti a budapesti és szegedi kulturintézményeket s egy két tanyai iskolát is.

A minisztert a budapesti kir. József műegyetem disz doktorává fogja avatni.

A látogatás a lengyel-magyar kulturális szerződés következménye, de újabb bizonyítéka a két nemzet ősi barátságának is.

A "MAGYAR NÉP"-et terjeszteni magyar kötelesség!

Kánya beszéde. A magyar külügyminiszter a külügyi költségvetés tárgyalásakor nagyszabású beszédet mondott. Ebben a beszédben erélyesen hangzott Magyarországnak jogos igényét az egyenjogúságra, de ugyanolyan erővel tett tanúbizonyosságot Magyarország békeszándékairól, valamint arról, hogy minden befolyását felhasználja használni a kisebbségek jo-

gainak elismertetésére és gyakorlati megvalósítására, mert ez az alapfeltétele a jó viszony megteremtésének a Kisantant államaival. Ebben a tekintetben örömmel emlékezett meg a magyar-jugoszláv viszony állandó javulásáról. Előadta még, hogy a római egyezményben részes államok szövetségi viszonya változatlanul szilárd s újabb megerősítést nyert az olasz királyi

pár budapesti látogatásával. Végül kiemelte, hogy semmiféle mesterkedés nem képes a magyar-német jó viszony megzavarására.

Kánya nagyszerűen megszerkesztett beszédét a magyar képviselőház pártkülönbség nélkül nagy helyesléssel fogadta s a beszéd a külföldön is igen jó hatást keltett.

Szétszóródott testvéreinkért.

A magyarpárti napok közül különösen nagy és általános érdeklődés kísérte a kisebbségi szakosztály rendkívül tanulságos, érdekes s gondolat-termő előadását. Dr. Jakabffy Elemér, a szakosztály elnöke magas színvonalon mozgó, tartalmas előadásban ismertette a szakosztály működésének célját, eredményeit. De általános figyelem és nagyfokú érdeklődés kísérte az összes előadásokat.

Minket az előadások tárgyai közül különösen a szétszóródott magyar testvéreink sorsa érdekelt. Dr. Szathmáry Lajos „Gyakorlati hozzászólás a magyar szórvány ügyéhez” című tanulmányában megrázó erővel rajzolta meg az ókiráltságú és az erdélyi szórványokban élő kétszázkilencvenezer magyar siralmas helyzetét. Különösen a magyar pap-ság és tanítóság folytat dícséretes munkát, hogy a szétszórtságban élő magyarság közt a kapcsolat megtartsa s megmentse őket a beolvadástól. Szathmáry előadó különösen a Szatmár megyében és a Bánságban élő szórványok helyzetét ismertette. Mint bánsági, oravicai ember ezt a vidéket ismeri legjobban s innen ad megdöbbentő képet arról, hogy milyen óriási veszedelmeket jelent az Anghelescu-féle iskolapolitika, amely feladatul tűzte, hogy az itt élő magyarok gyermekei csak állami iskolába járhassanak, tisztán román szellemű nevelésben részesüljenek, de azonkívül a sváb propaganda is minél nagyobb eredményeket érjen el ezeken a területeken. Végül az alábbi határozati javaslatot terjesztette elő:

A szakosztály átérzi a magyar szórványok ügyének a nemzet életébe vágó nagy

fontosságát, tudja azt, hogy a magyarságot a szórványokon tizezres veszteségek érik a beolvadás és a beolvasztás által és a természetes szaporodásnak a nyomor, a magárataltság következtében előálló elmaradása miatt. Ennélfogva halaszthatatlannak jelenti ki a szórványok ügyében az azonnali és országos megmozdulást és a magyar szórványoknak rendszeres ápolását.

Azután hat pontban foglalja össze a munkatervet s felkéri az országos elnökséget, hogy gyakorlatilag is valósítsa meg a szórványban élő magyarság érdekében tett előterjesztéseit.

A rendkívül figyelemreméltó előadáshoz nagyon sokan szóltak hozzá. Gabányi Imre, Árvay Árpád, Páll Árpád, Albrecht Dezső és mások fejtették ki álláspontjukat a szórványban élő magyarság megmentése érdekében. Különösen nagy figyelmet keltett Gyallay Domokos hozzászólása. Gyallay tömör összefoglalásban ismertette a Magyar Nép és a Minerva iskolán kívüli közművelődési munkáját. Rámutatott arra, hogy a Minerva által kiadott Abc-könyv milyen üdvös hatást fejtett ki

A mai iskolapolitika meredélyein tévelygő magyarságnak talán legjelentősebb támasza és irányt mutatója a magyar könyv,

vigaszt és erőt nyújt s különösen megőrzi öntudatát, amire mindenütt szükség van, de a legnagyobb és a legtöbb szükség van a szórványokban élő fajttestvéreink között.

JO SAJTOT CSAK JO TEJOLTOVAL
LEHET KESZITENI.

A „SCHWEIZI TEJOLTO“

nem romlandó, megbízható. — Vigyázzunk a névre!
Gyártja EGGER & Co. R.-T. Vegyészeti gyár CLUJ

Ugyanott kapható a „Sajtkészítés Kézikönyve“
15 lei előzetes beküldése ellenében.

Belpolitikai hírek

Csak olyan párt veheti át a kormányzást, amely a választásokon teljes győzelmet tud aratni. Meg lehet állapítani, hogy ma a politikai pártok erőviszonyai meglehetősen egyformák. Románia román lakóssága pártállás tekintetében úgy van megosztva, hogy egyik párt sem képes a szavazatok 40 százalékát megszerezni. Márpedig leg alább ennyire van szüksége a kormányzó pártnak, mert a választási törvény értelmében az a párt, amelyik a szavazatok 40 százalékát megszerezte, további 20 százalék jutalmat kap a szavazók összességéből. Így a képviselői mandátumok 60 százalékának birtokában a parlamentben a kormányzó pártot nem tudják leszavazni.

Vaida kibékül pártjával? A nemzeti pártban fennálló ellentétek Vaida és Mánium között nagy akadályt képeznek a párt kormányképes voltának tekintetében. Amíg a román nemzeti parasztpártban nem áll helyre a teljes béke, a pártnak nincs olyan sulya, hogy kormányalakítást vállalhasson. Vaida, hír szerint, hajlandó a régi pártjával való együttműködésre. Állítólag rövidesen tárgyalások kezdődnek arra vonatkozólag, hogy a nemzeti parasz-

pártban a békét teljesen helyreállítsák. Erre mutat, hogy több Bucuresti-i ujság foglalkozik a kérdéssel. Az ujságok megállapítják, hogy Vaida és régi pártja között nincs áthidalhatatlan ellentét.

Titulescu tárgyal Litvinov orosz népbiztossal. Titulescu, volt külügyminiszter egy franciaországi városban több óra hosszágú tartó tárgyalásokkal folytatott Litvinov, orosz külügyi népbiztossal. A tárgyalás a kisantant körében általános fel-tűnést keltett. Szokatlan ugyanis, hogy nem felelős állásban levő, volt miniszter folytasson hasonló tárgyalásokat. Egy francia ujság szerint Titulescu és Litvinov tárgyalásai az összes, időszerű külpolitikai kérdéseket felölelték. A két politikus tárgyalását egyesek összefüggésbe hozzák a közeledő kormányváltással.

Erősödik a kormány helyzete. A bel- és külpolitikai helyzet alakulása jelenleg kizárja, hogy a liberális párt elhagyja helyét és más párt vegye át a kormányzást. Ezért a liberális pártban nagy nyugalommal nézik az ellenzéki pártok készülődéseit. Ennek tulajdonítható, hogy, mint lapunk előző számában is jeleztük, az ellenzéki pártok körében elkedyetlenedés tapasztalható. A liberális párt vezetői jól tudják, hogy a kor-

mányutódlás kérdése nem könnyű dolog. Nehéz máról-holnapra olyan megoldást találni, amely megfelelő az ország érdekeinek. Bizonyosra veszik, hogy a liberális párt a parlamentet szeptemberben rendkívüli ülészsakra fogja összehívni és az ülészsak berekesztése után is uralmon marad.

Felemelik a tisztviselők fizetését. A gazdasági viszonyok romlása alkalmával a tisztviselők fizetését csökkentették. Hír szerint a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a fizetéslevonásokat megszünteti és visszaállítja a régi fizetéseket. Egyidejűleg a kormány új tisztviselőket is fog kinevezni.

A folyékony arany királyának regényes élete. A legcsodálatosabb karrier végére tett pontot a halál: Rockefeller, az olajkirály meghalt. Életének színes és tanulmányos regényéről nagy fényképes leírást ad Tolnai Világlapja új száma, amely gazdag tartalommal és nagy terjedelemben most megjelent.

Az új énekkari kultúra

legszebb termékei

folyóiratok (Énekszó, Magyar Kórus)
népdalgyűjtemények,
gyermekkar gyűjtemények,
vegyeskarok,
egyneműkarok,
kánonok bármely kórus részére zenei könyvek.
Az egyetemi énekkarok amerikai turnéjának és a Hamburgi nemzetközi dalosversenyek tombolósikerű műsorszámai mind kaphatók a

Minervánál

Kolozsvár-Cluj, Strada Regina Maria 1.

Kérje díjtalanul részletes jegyzékünket!

A Népszövetség kedvező döntést hozott a csiki Magánjavak nyugdíjasainak ügyében.

A csiki Magánjavak nyugdíjasainak ügyében dr. Gáll Endre beadvánnyal fordult a Nemzetek Szövetségéhez. A beadványban a magyar kisebbség jogigényét három pontban foglalta össze. Kérte a csiki Magánjavak nyugdíjasainak nevében, hogy a román kormány rendezze nyugdíjigényüket, a nyugdíjat ne állampapírokban, hanem készpénzben fizesse ki és végül, hogy ne csak a tíz évre visszamenő nyugdíjjáruletot fizesse ki, hanem utalja és fizesse ki a családi és drágasági pótléket is.

Az ügyet a nemzetek szövetségénél Delvayo, a valenciai kormány megbízottja ismertette. Részletesen kifejtette a magyar kisebbségnek a román kormánnyal szemben támasztott jogigényét. A népszövetségi előadó után a román kormány megbízottja emelkedett szólásra és megtette észrevételeit a beadványban foglalt kérésre. Végeredményé-

ben a román kormány megbízottja kijelentette, hogy a román kormány a csiki Magánjavak nyugdíjasainak visszamenőleg ki fogja utalni illetményeiket és az elmaradt illetményeket nem állampapírokban, hanem készpénzben fogja kifizetni. A családi és drágasági pótlékre vonatkozólag, a román kormány megbízottja kijelentette, hogy a kérsnek ez a része ugyan nem elég világos, azonban a román kormány hajlandó ebben a kérdésben ugyanugy eljárni, mint a köztisztviselők esetében. Minthogy a nyugdíjas köztisztviselők a családi és drágasági pótléket rendszeresen kapják, a magyar kisebbség panasza ez a része is Genfben méltányos megoldást nyert. A népszövetségi tanács ennek alapján kihirdette a kedvező határozatot és a határozatban felhívta a román kormány figyelmét, hogy az ügyet mielőbb rendezze.

Hirek.

Meggyógyult Őfelsége. Őfelsége, Károly király betegségéből teljesen felgyógyult és üdülésre Sinaiába utazott.

Pénzügyi razziák. Magasrangú pénzügyi tisztviselők több városban pénzügyi razziákat tartottak. Megjelentek ipari és kereskedelmi vállalatoknál és áttanulmányozás végett elvitték az üzleti könyveket. A váratlan pénzügyi vizsgálatok a folyó évi adókiivetésekkel vannak kapcsolatban.

Falvakon csak a középületekre kell kitűzni a zászlót! Marosmegye több községében a hatóságok kidoboltatták, hogy minden lakós köteles házára nemzeti ünnepek alkalmával román nemzeti lobogót kitűzni. A dobosok kihirdették a hatóságok büntető rendelkezését is, amely szerint, aki a lobogót nem

tűzi ki, ezer lej pénzbírsággal büntetik. Az Országos Magyar Párt megyei tagozata az ügyben eljárta a prefekturán. A párt megbízottjának azt a választ adták, hogy a nemzeti ünnepek alkalmával a lakosságnak nem kell nemzeti lobogót kitűznie. Ünnepek alkalmával csak a középületekre kell kitűzni a román nemzeti zászlót.

Bethlen György gróf betegsége. Gróf Bethlen György, az Országos Magyar Párt elnöke néhány napig hüléses náthaláz következtében ágyban fekvő beteg volt. Ezért nem tudott személyesen részt venni az Országos Magyar Párt elnöki tanácsának és intéző

bizottságának ülésén. A pártelnök betegsége néhány napi gyógykezelés után örvendetesen javult és Bethlen György gróf már átvette a párt ügyeinek vezetését.

Nyolcvan éves a pápa. XI. Pius pápa hétfőn ünnepelte 80-ik születése napját. Ez alkalommal személyesen nyitotta meg az újjáalakított pápai akadémiaát. A Szentatya beszédét a Vatikán rádiója is közvetítette. Sajnos, a pápa ujabban megint betegeskedik. Lábán fájdalmas daganatok keletkeztek. Az orvosok a Szentatyanak a legteljesebb pihenést írták elő. A pápa betegségét hülésnek tulajdonítják.

Műlép.

Sejât méhészetenben termelt, garantált tiszta méhviaszból hengerprezen szakszerűen előállított műlépet ajánlok kg.-ként 220 lejért. — Minden kötelezettség nélkül. Bármely méretben.

Szőllősy Gyula méhgazdászána Refeag-Refteg, jud. Somes.

Lezuhant Brassóban egy katonai repülőgép. A brassói katonai repülőtéren halálos repülőgép szerencsétlenség történt. Egy katonai repülőgép gyakorlatozás közben lezuhant. Az egyik repülő meghalt, a másik súlyos sebekkel kórházba került.

Sulyok püspök több egyházközséget látogatott meg. Sulyok István, nagyváradai református püspök Szatmármegyében 15 egyházközséget látogatott meg. Szemleutja alkalmával elkísérte Boross Jenő esperes is. A püspök az egyházközségek anyagi és lelki állapotát vizsgálta felül.

Az elvámolt számcáca. Csehszlovákiából a halmii határállomáson csehszlovák házaspár utazott át. Kirándulásra jöttek Romániába és egy kiló földi epret hoztak utraivalóul. A vám-tisztviselők a számcácat vámárúnak minősítették és az egy kiló számcáca 63 leit vetettek ki.

Bányaszerencsétlenség Mexikóban. Egyik mexikói aranybányában több tárna beomlott. A bánya mélyén dolgozó munkásokat a sziklák részben eltemették, részben pedig elzárták a külvilágtól. A szerencsétlenség alkalmával többszáz bányász meghalt. A beomlást a nagy esőzések következtében a mélybe szivárgó talajvíz okozta.

Néhány szó a rheumásokhoz! Ön talán már megkísérelt minden lehetőt anélkül, hogy kínzó fájdalmaitól megszabadult volna. De Önnek sincs oka a kétségbeesésre. Tegyen még ma egy kísérletet az azonnal ható fájdalomcsillapító *Togal*-tablettákkal. *Togal* oldja a húgysavat, az emberi test ezen magatermelt, pusztító mérgeét. Nem kevesebb, mint 6000 orvos rendkívül elismerően nyilatkozott a *Togal* jó hatásáról.

Új könyv.

Vásárhelyi János: „Vasárnapról-Vasárnapra“.

Vásárhelyi János, református püspöknek kitűnő könyve jelent meg a Minervánál „Vasárnapról-Vasárnapra“ címen. A szerző ebben a könyveben a gyönyörű beszédeknek egész sorozatát gyűjtötte össze. Mély gondolatait könnyen érthető formába öntve találja meg az olvasó. Így a könyv nemcsak lelkészeknek nélkülözhetetlen, hanem lelket és erkölcsöt nevelítő olvasmány minden olyan keresztyén ember számára, aki a mai világ szomorúságai között üdülést és lelki vigasztalást keres. Az értékes könyv a Minerva irodalmi és nyomdai vállalatnál a megszokott izléses kiállításban jelent meg. A könyv megrendelhető a Minervától, ára 220 lejs a poró-költség.

Halált okozott a rozsdás szeg. Magyar Sándor, 14 éves lugosi fiú az udvaron szaladgálva rozsdás szegbe lépett. A szeg fertőzést okozott. A fiú merevgöres betegséget kapott és a kórházban óriási kínok között meghalt. Ilyen sérülések esetében tehát nagy gonddal kell fertőtleníteni a sebet. Mély vagy nagyobb seb esetén orvoshoz kell fordulni, hogy orvosi kezeléssel akadályozza meg halálos baj fellépését.

Megváltoztatják az Eszt főváros nevét. Tallinnak, az Eszt fővárosnak neve dán eredetű és azt jelenti: „dánok városa“. Eszt országban mozgalom indult, hogy a főváros nevét változtassák meg és kereszteljék eszt hangzású névre.

A villám egész juhnyáját pusztított el. A Szatmár-megyei Mikola községben a villám becsapott egy juhnyájba, amelyben 703 juh volt. A villám az összes juhokat megölte. Használó erejű villámcsapás a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A feljegyzések szerint egyizben előfordult, a villám egyszerre 24 tehenet sújtott agyon.

Sok halálos áldozata van a londoni repülőnapnak. A Londonban megtartott világbirodalmi repülőnap alkalmával több katonai és polgári repülőgép lezuhant. A szerencsétlenségek következtében 14 ember vesztette életét.

Kettős számunk. Junius hónap második hetére a vasárnapon kívül két törvényes munkaszüneti nap esik. A nyomda tehát azon a héten csak 3 napon dolgozik. Ezért lapunkat kettős számban adtuk ki. Olvasóinkat az elmaradt számért nagyobb képesmelléklettel kárpótoljuk.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 le. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Oltványok nevelése.

Az oltványok nevelésénél ügyelnünk kell arra, hogy egyenes és erőteljes törzset s szép, az egyes fajoknak megfelelő koronát neveljünk. Ezt a következő módon érhetjük el:

A szemzőoltásnál a következő tavaszon a vadesegetét visszavágjuk és csak egy arasznyi biztosító csapot hagyunk a nemes szem fölött. Ugyanakkor a kötéléket is megoldjuk, ahol pedig csomóra volt kötve, késsel bevágjuk és magától lebomlik. Az alanyokról a vadhajtásokat állandóan takarítjuk, hogy azok a nemes hajtástól vagy a még ki nem hajtott szemtől ne szívják el a táplálékot. A nemes hajtásokat, ha azok már 15–20 cm. hosszúak, a biztosító csaphoz kötjük, hogy egyenesen fölfelé nőjön és a szél le ne törje. Mikor már a hajtások megerősödtek, július végén a biztosító csapokat éles késsel levágjuk és a sebet oltóviasszal bekenjük. A csomók levágásánál vigyázni kell arra, hogy a nemes részt ne sértsük meg. Levágását pedig júliusnál tovább ne halasszuk, hogy a sebek őszig beforrhassanak.

Fásoltásnál az oltóvesszőn két szemet szoktunk hagyni, melyből két nemes hajtást nyerünk. Az alsó, gyengébb hajtást nem metszük le többől, de 8–10 cm-re visszaesszük, hogy ne szívja el a másik rovására a táplálékot. Következő évben aztán egészen eltávolítjuk. Némely gyümölcsfajta elgörbülő hajtásokat hoz, melyet karóhoz kötünk, hogy őszig egyenes irányban fásuljanak meg.

Az oltvány ez évi további gondozása abból áll, hogy földjét gyakori kapálással puhán tartjuk és a kártevőktől megvédjük.

Második évben a törzsnevelés lesz legfontosabb tennivalónk, míg a harmadikban a korona képzése.

A törzsnevelés lehet természetes, amikor a nemes hajtás végén levő rügy kihajt és növekszik egyenesen fölfelé. Ha azonban ez a rügy valami okból nem hajt ki akkor valamelyik oldalt kihajtott rügyből nevelünk vezérágat. Ezt mesterséges törzsnevelésnek nevez-

zük. Vezérrügyet mindig az előző évivel s így az oltással is ellenkező oldalon választunk, hogy az oltvány így visszakapja egyenességét. A kiválasztott rügy fölött biztosító csapot hagyunk, melyhez a növekvő hajtást hozzákötjük. Később a biztosítócsapot többől levágjuk és a sebet oltóviasszal bekenjük. A vezérrüggyel egy időben az oldalrüggyek is kihajtanak, melyeket a törzs erősítése céljából 10 cm. hosszúságra visszametszünk és mikor elérték a ceruzavastagságot, csak akkor vágjuk le éles késsel többől, vigyázva, hogy minél kisebb sebet ejtsünk rajta. Amely oldalhajtások júliusig nem érnék el a megfelelő vastagságot, nem vágjuk le következő tavaszig, mert őszig a seb nem tudna beforrni.

A harmadik évben, ha az oltványok a kellő magasságot elérték, hozzákezdünk a korona képzéséhez. Tudnunk kell előre, hogy magas vagy törpetörzsű fákat akarunk-e nevelni. Gyümölcsösökbe és kertekbe, különösen pedig szélnek kitett helyekre inkább félmagas törzsű fákat szoktak ültetni, mivel a szélnek inkább ellenállanak és kezelésük is könnyebb, utak mellé viszont és udvarra magas törzsűt kell ültetni, hogy alatta szekérral lehessen járni. Virágos kertbe és olyan helyre, hol nagy, terebélyes fáknak nincsen hely, igen jól alkalmazhatók a törpetörzsűek. A magastörzsű fák törzsmagassága 180 cm., a félmagas törzsűeké 120–140 cm. és a gualaalaku vagy alacsony törzsűeké pedig 50–60 cm.

A korona metszése úgy történik, hogy a kellő magasságban kiválasztunk 4–5 szemet és az azon alul előtörő hajtásokat erősítő csapra visszametszük.

Ha gömbalaku koronát akarunk nevelni, akkor a legfelső szem fölött a vezérágat visszavágjuk. Itt biztosítócsapot nem kell hagyni, mivel szétterülő koronára törekszünk. Kup vagy gualaalaku korona nevelésénél — melyet a körtefánál szoktunk alkalmazni — vezérvesszőt is meg hagyjuk.

A korona nevelésére kiválasztott rügyek-

ből 4—5 hajtást fogunk nyerni, melyeket május végén 5—6 s az ezekből előtörő hajtásokat 15—20 szemre metszük ismét vissza. A keresztül növe vagy sűrűséget okozó hajtásokat eltávolítjuk. A koronanevelés befejeztéig a törzserősítő csapokat is rendre eltávolítjuk.

Ugy a második, mint a harmadik évben a talajt lehetőleg eső után legalább négyszer

megkapáljuk, melyből az első mélyen történik. Tanácsos ősszel is mélyen fölkapálni a földet, mert így a tavaszi hóolvadáskor több vizet raktároz el, a téli fagyok a földet porhanyóvá teszik és ezáltal a következő évben könnyebb lesz a művelés. Ha oltványaink keltezőképpen megerősödtek, jó gyökézzel kiásuk és kiültetjük.

Benczédi Márton.

Hernyópusztítás — vagyontmentés.

Közöljük olvasóinkkal a most legszükségesebb gyümölcs- és szőlővédelmi tennivalókat:

Alma és körténél:

Almamoly és gombabetegségek ellen ködszerűen: 100 liter vízben 1 kg. kékkő, 1 kg. oltott mész, hozzá ½ kg. Sulfarol és ½ kg. Arzola.

Szilvafáknál

a permetezés szilvamoly és gombák ellen ugyanez.

Levéltetvek ellen:

csak a tetves helyekre lemosás-szerűen erős sugárban: 100 liter vízben 1—1½ kg. Libex-Universal.

Szőlőben, virágzaskor:

Ha a fűrtőkön sok molykucacot találunk, permetezzünk haladéktalanul: 100 liter lágy vízben 1—1½ kg. Libex-Universal-lal. Virágzás után (jun. első felében) különösen peronoszpóra és szőlőmoly ellen védekezünk: 100 liter vízben 1 kg. kékkő, 1 kg. oltott-mész s hozzákeverve ½ kg. Arzola.

Nyugdíjat fognak kapni Magyarországon az öreg mezőgazdasági munkások. A magyar képviselőház elé törvényjavaslatot terjesztettek az öreg mezőgazdasági munkások nyugdíjáról. Terv szerint a földnélküli mezőgazdasági munkás öreg korában, mikor munkaképessége csökken, évente 7—8 ezer lejnek megfelelő összeget fog nyugdíjképpen kapni.

Sok idén a hábaszilva!

A szilva tászkásodása különösen azokban az esztendőekben szokott nagyobb mértékben fellépni mikor a szilvafák virágzása utáni hetekben az időjárás esős volt. Az élőködő gomba általában okozott szilvatászkásodás az

idén a szilvatermésnek nagy részét, sok helyen 50—80 százalékát már el is pusztította. Sokan különböző permetezéseket ajánlanak ellene, nem tudván azt, hogy a szilva tászkásodásának kórokozó gombája, a tudomány mai ismerete szerint, fonalaival a fa ágainak belsejében él, ott pedig az élőködőt semmiféle permettel előltni nem lehet. Az egyedüli komoly védekezési mód a jövőre nézve az, hogy a tászkás szilvákat még mielőtt a felületükön a lisztes, deres bevonat kifejlődött volna, a fárról, lehetőleg tartóággal együtt, gondosan összeszedjük és a földre hullottakkal együtt mé-

lyen elássuk, vagy megfelelő szikkasztás után elégetjük.

Csikban kárt okozott a fagy. Május végén, két napi esőzés után Csikban nagyon lehült a levegő. Csikszereda környékén május 31-re virradó éjszaka, a hideg iránt érzékeny kerti vetemények lefagytak. A hideg a gyümölcsösökben is nagy kárt okozott. Érdekes, hogy a fagy csaknem júniusban jelentkezett, amikor már a közhiedelem szerint a fagyos szentek veszedelme nem szokott kárt okozni. Ez is igazolja, hogy a késő tavaszi fagyok, május hónapban bármikor, sőt néha június elején is jelentkezhetnek.

Szőlőben és gyümölcsösben hernyót s gombát túrni annyi, mint önmagunknak sulyos kárt okozni.

De mi célja is volna ez önkárosításnak?

ha a permet védelem nekem is meg másnak.

Tanulságul nem árt, hogy ezt megjegyezd jól:

Bordói lében ARZOLA-SULFAROL

Felvilágosítás anyagbeszerzés miatt: a Szerkesztőségnél.

Piac

Keresik a faárut.

A külföldi kereskedők nagyon érdeklődnek a romániai deszkaáru iránt. A fa ára ezért állandóan drágul. Belföldön az összes fűrészek dolgoznak és fokozott munka mellett sem tudják a külföldi keresletet kielégíteni. A belföldi raktárokban a fa fogyt. van.

Ezt is megértük ...

A nyersbőr ára nagyon megdrágult. Jelenleg a nyers tehén- és ökörbőr ára kilónként 50—55 lej körül van. A bőr tehát drágább, mint a hus. A bőr ára jelenleg a nagy központokban a következő: tehénbőr 50—52, ökörbőr 52, bivalybőr 35, növendékbőr 50, szopóborju 48—58, disznóbőr 20 lej különként. Báránybőr 190—200 lej darabonként.

Juliusban új vasuti díjszabás lép életbe.

Az államvasutak legutóbb történt díjemelése nagyon sok árut megdrágított. Az általánosságban 15 százalékra rugó emelés következtében sok kereskedelmi és iparág áruinak az értékesítési lehetősége megromlott. Hír szerint a vasut igazgatósága júliusban újra szabályozni fogja a szállítási díjtételeket. Illetékesek arra akarják felhasználni az alkalmat, hogy a szállítási díjtételek csökkentését kérjék.

Igen sok a hering!

Az angol partvidék mentén a halászok annyi heringhalat fogtak, hogy a hering ára a piacon megolesult. Ezért újabban a halászok a hálóba akadl heringek felét visszadobják a tengerbe. A legtöbb halászcsaládot nyomor fenyegeti amiatt, hogy a halak igen nagy bőségben jelentek meg a partmenti vizekben.

Terményárak Szatmáron-Satun-Mare-n.

A szatmári terménypiacon a következő árak vannak érvényben:

Buza 450, rozs 450, kukorica 300, zab 320 lej mázsánként.

A legérdekesebb színpadi szerző.

Egy most felfedezett színpadi szerzőről rendkívül érdekes képzel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Szabó garage R. T.

Cluj, Cal. Regele Carol II. 51.

Speciális motor és traktor javító-műhelyei:

Henger és főtengely köszörülés. Dugattyuk, csapágyak-szelepek stb.

Vas- és fémtönde:

Gépöntvények minden szilárdságra. — Speciálöntvények malmok részére. — Magas szilárdságú bronzok.

Kérjen szükséglete előtt okvetlen árajánlatot.

Műlepek

garantált tiszta méhviaszt napi árban szállít
Tóth István
gazd. méhészte Cluj, Regele Carol II. 41—74.
Salakmentes viaszt 25% levonással, vagy
kilónként 30 lei ráfizetés ellenében átdolgozol
vasuti és postai csomagolás díjtalan.
Kérdezőkódésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolok. — Tiszta méhviaszt ves ek

Ha sikert akar elérni,
hirdessen a

„MAGYAR NÉP”-ben!

Transzilvânia legjobb mezőgazdasági
és közigazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a
kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop
5. szám.

Előfizetési díja egész évre **csak 80 lei.**

* Szövetkezeti *

A tejszövetkezeti kérdés a Szövetség nagygyűlése előtt.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének marosvásárhelyi közgyűlése, melyet méltán nevezhetünk a hitel- és gazdasági szövetkezetek parlamentjének, — mint azt előbbi számunkban már említettük — behatóan foglalkozott a tejszövetkezeti mozgalom kérdésével. Tejszövetkezeti alakulásunk gazdasági életünknek ma már egyik nagyjelentőségű mozgalmát képezik. Míg 1930-ban a Szövetség kötelékében működő tejszövetkezetek száma még csak 12 volt, ma már 125-öt tesz ki.

A tejszövetkezetek alakulása főleg a gazdasági válság éveiben indult meg nagy erővel, mert a gazdasági válság a falu értékesítési kérdéseinek az ügyét toltá előtérbe. Minthogy pedig a tejszövetkezetek a kisgazdaságok egyik legelhanyagoltabb gazdasági ágának, a tejtermelés értékesítésének a megszervezésére vannak hivatva, a Szövetség erőteljes mozgalmat indított meg a tejszövetkezetek megszervezése érdekében. Népünk felismerve felője nyújtott segítség jelentőségét, mindenütt igyekezett ezt megragadni, hogy a Szövetség által megindított tejszövetkezeti mozgalomba bele kapcsolódhassék. Így évről-évre nőtt a tejszövetkezetek száma, amely számbeli megerősödés az elmúlt évben már lehetővé tette egy központi vajfeldolgozó telep felállítását.

A vajgyár felállítását az első elgondolások szerint a Központ — amint azt *Bethlen László* gr. közgyűlési beszámolójában ismerte — Udvarhelymegyében tervezte felállítani, mert ez a megye volt az, amely jelentős állatállományánál fogva elsőnek kapcsolódott be a tejszövetkezeti mozgalomba. Am a szakértők megállapítása szerint a telep felállítása előnyösebbnek látszott Marosmegye székhelyén. Így az elmúlt év tavaszán fel is épült a marosvásárhelyi „*Transsylvania*” tejfeldolgozó telep. A telep nem is egy évi működése fényesen igazolta a szakértőket.

A Központ azonban — szögezte le beszámolójában *Bethlen László* — ki akarja

elégíteni az Udvarhelymegyei tejszövetkezetek igényeit is és ez év nyarán az ő számukra is szándékszik egy központi tejfeldolgozó telepet építeni. Hogy az új telep a megye mely vidékén épül fel, még nincs elhatározva, mert ezt a szakértők megállapításai döntenek el.

Az udvarhelymegyei tejszövetkezetek már korábban ismerték a Központ azon szándékát, hogy ott a vásárhelyi telep mintájára egy másik telepet épít fel s hogy a közgyűlésen szőnyegre került a kérdés, megragadták az alkalmat a telep székhelyét illető állásfoglalásra. A megye szövetkezetei e tekintetben két pártra oszoltak. A Székelykeresztúr vidékiek Keresztúron, a Homoród-völgyiek pedig Udvarhelyen szeretnék a telepet látni. Mindkét párt számos szónokokat vonultatott fel álláspontja képviselőjére és szerették volna a közgyűlés határozatát kivívni a telep elhelyezésére nézve. Am a közgyűlésnek nem állott hatáskörében ilyen kérdésben dönteni, a más vidékek kiküldöttei pedig nem is érezték magukat illetékeseknek ilyen helyi vonatkozású kérdésbe beavatkozni s így a vita tisztán az udvarhelymegyei kiküldöttek kérése korlátozódott. A vitát *Bethlen László* felszólalása zárta be azzal, hogy a telephely meghatározását mind a Központ, mint a megye tejszövetkezetei kénytelenek lesznek a szakértők véleményétől függővé tenni, mert hiszen a telep meghatározását az üzleti számítások döntenek el, s sem a Központ, sem pedig a szövetkezetek nem vállalhatják a felelősséget a szakértői számításokkal ellenkező állásfoglalásért.

Örvendetes, hogy a szövetkezeti közgyűléseken még ha helyi vonatkozású kérdésekben is, ilyen viták folynak, mert ez a szövetkezeti öntudatot fejzei ki s arra mutat, hogy a mozgalom kérdései a legtávolabbeső falvak szövetkezőit is foglalkoztatják. Adja Isten, hogy a szövetkezeti öntudatot, mely a mozgalom igazi rugója, minél fejlettebbé vállják.

• AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK •

Mi az élet célja?

Korunk a legsúlyosabb lelki és anyagi válságának korszaka. Különösen az európai emberiség életutja került rettenetes utvesztőbe. Kérdéssé vált minden érték, amelyre eddig építettünk. Ebben a nagy, lelketmegpróbáltató válságban természetesen emelkedik föl a gondolkozó ember lelkében a kérdés, hogy van-e értelme és célja az ember életének és küzdelmeinek? Ha azt látjuk, hogy az emberiség újra meg újra a romlás útjára téved és egyik nemzedék elpusztítja azt, amit a megelőző alkotott, akkor mire való a küzdelem, az élet? Ugy érzem, hogy amikor e kérdésre feleletet próbálunk adni, feleletadásunkban kettős szempontot kell érvényesítenünk. Az egyik szempont az, hogy világosan meg kell keresnünk a Gondviselés által lelkünkbe irt életfeladatot és a másik szempont az, hogy egyéni életünk értelmét keresve és megtalálva, igyekezzünk megérteni az egész emberiség számára felderengő feladatot.

Ha fölteszem magam előtt a kérdést, hogy mi lehet az én egyéni életemnek rendeltetése, akkor lelkiismeretem azonnal megállapítja, hogy az egyéni élet célja és feladata mégsem lehet egyéb, mint az erkölcsi tökéletesedés. Megismerem, hogy az életnek körülöttem lejátszódó eseményei mintegy kihívást intéznek hozzám, hogy ne rosszabb, hanem különb és jobb ember igyekezzek lenni. Ha látom, hogy milyen pusztítást visz végbe egyesek és népek között az önzés, az irigység és gyűlölködés, minél inkább elkeseredem a kétségbeesítő jelesek felett, annál mélységesebb szomjuhozást érzek az igazság, a békesség és szeretet világa után, annál tisztábban látom, hogy emberi méltóságom a szeretet lelke által szolgálatra kötelez. Ha megdöbben a tömegek sötét tudatlansága, tájékozatlansága és félrevezethetősége, e megdöbbenés kényszerítő erővel ébreszti föl szívemben a vágyat, hogy a nekem adott tehetségek szerint terjeszteni igyekezzem a tudás, a felvilágosodás világosságát.

Ha pedig úgy érzem, hogy van valami bennünk, ami állandóan ellene mond annak, ami igazságtalan, akkor maga ez a tény bizonyvága annak, hogy az az örökkévaló hatalom,

amely a jóság és tisztaság után vágyó égő szomjuhozást beoltotta az emberi lélekbe, amint az egyes ember számára a legmagasabb életcél és feladatot a tökéletes jóság, szépség és igazság állandó keresésében állapította meg, úgy az egyes emberekből álló nemzetek, az egész emberiség számára sem adhatott más célt, mint a jóságnak, igazságnak, tisztaságnak, a mennyek országának keresését és szolgálatát. A magasabb és tisztább élet után való vágyakozás így ébreszti föl a meggyőződést lelkünkben az iránt, hogy az emberiség életutja sem végződhetik a bűnnek, a halálnak diadalával.

A korunkban kibontakozó szenvedések, csalódások, összeomlások értelmét véges emberi ésszel, csekély és tapogatózó tudással nem vagyok képes megmagyarázni. Azt azonban érzem, minden lelkiismeretével komolyan számottevő ember kell, hogy érezze, hogy az egyéni élet szempontjából semmi sem ment fel a felelősség alól, hogy minél tisztább szemmel ismerjük fel, akár saját magunk, akár társadalmunk, népünk és az emberiség életében a bűn romboló hatalmát, annál mélyebben érezzük az isteni kötelezettes parancsszavát, hogy minél nagyobb a bűn bennünk és körülöttünk, annál szentebb a kötelességünk hogy föléje kerüljünk a bűnnek és napról-napra ne rosszabbak, hanem jobbak igyekezzünk lenni. Másokért, a világért, azok sorsának intézéséért, nem mi vagyunk a felelősek, de a saját életünk összeomlik, ha meg nem értjük a lelkünkhöz intézett nagy felhívást: Legyetek tökéletesek. Ime így értjük meg az igazságot, hogy az emberiség megújulásának kérdése mindig azon fordul meg, hogy az egyének miképpen felelnek arra az isteni kihívásra, amely az élet eseményeiből feléjük hangzik, amely kihívásnak szavát olyan tisztán hallotta Pál apostol, amikor a rómaibeliekhez írott levelében arról beszél, hogy az egész teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. A mi korunk viaskodásából is ez a felhívás szól hozzánk. Boldog, aki ezt a felhívást megérti és felel reá, mert az megtalálta rendeltetésének isteni értelmét és magyarázatát.

Mulattató

Miért bánítjátok a virágot?

Miért bánítjátok a virágot?
Ugy sajnálom szegényt:
Mikor gyülölködő eszméitek
Jelképeként
Hivalkodó göggel viselitek!..

Mi a virág? ... Az anyaföldnek
Szindús, pazar költészete.
S nem véték-e:

Hogy amit illatos gyönyörnek
Rendelt nekünk az Úr kegye,
Mi a teremtés drága titka,
Gyöngyharmatos bájjal tele,
Azt durva kézzel leszakítva
Gonosz, kegyetlen harcainkba
Dobjuk bele? ...

Akár piros, akár fehér
A szegfű szirma, rózsá kelyhe,
Mindegy nekem:
Szépsége, bája kincset ér,
S boldog vagyok, ha méltó helyre,
Szép nő keblére tűzhetem;
Ha odahinthatem sokogva
Szívemnek drága, szent strokra.
Ha megpillantom ott, ahol a hit
Virágpompával hódol Istenének,
Diszítve csipkés költőiraít,
És egybeolvad sóhaj, illat, ének...

Mert csak ez méltó a virághoz,
S úgy sajnálom szegényt:
Mikor gyülölködő eszméitek
Jelképeként
Hivalkodó göggel viselitek!..
Szathmáry István.

A gomba.

Görnyedthátu anyóka tipeg az erdőben. Balkezében kis kosár, hátán egy köteg rözse. Figyelmesen nézegeti a földet. Megmegáll utjában és többször lehajol. Gombát keres. Friss urigombával szedi tele kosarát. Jól megfizeti azt a városi nép.

A napokban kiadós eső volt. Átázott a föld. Azóta melegen süt a nap, szinte gőzöl az erdő talaja. Ilyenkor gyorsan nő a gomba, ilyenkor gyöngye, izletes. Most, nyáron van a gombaérés ideje. Csak úgy ontja a gombát erdő mező! Sok asszony árulja a piacon. A gomba jó táplálék, amelyik ehető fajta; de nagyon veszedelmes, amelyik mérges.

Másnap reggel a piacon találjuk az öreg nénit is, aki gombát szedett az erdőben. Kis székre kuporodva árulja a gombát.

A piac népes, eleven. A nép sűrű rajokban nyüzsög-forog. A piac végén egyszerű csak feltűnik a sisakos, kardos rendőr. Egy nagyon komolyarcú úr után lépdel. A városi orvos vizsgálatot tart a piacon: az élelmszereket vizsgálják. Megállnak minden eladónál. Különösen a gyümölcsöt és a gombát nézi meg az orvos. Ez kapós most. S bizony, sok szemétrevalót hoznak ki a piacra. Az éretlen, hullott vagy férges gyümölcsöt a mérges vagy vén gombát a rendőr az orvos parancsára elviteti. Ezeket bizony szemétre vetik, hogy meg ne rontsák velük mások egészségét.

A gombások felé a tömegben egy tiszteltreméltó, idősebb úriasszony közeledik, akit mindenki tisztelettel üdvözöl. Mellette egy aranyos kis leány tipeg: Klárka, Cseby néni kislánya. Csöppnyi leányka még, de márt mindenben segít édesanyjának. Cseby Klá-

Megejelent a **GAZDATUDOMÁNY** második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzen tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet

című könyve előfizetőink számára kézbesítési díjjal együtt 80 lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára

rika a piacra is kijár édesanyjával. Jó gazdasszony akar lenni. A piac igen jó iskola, ott sokat tanulhat. Most is karján van kis kosara. A gombát nézi ő is.

— Édesanyám, vegyünk gombát! Én talán még nem is ettem! — szól a kis lány.

— Pedig milyen jó étel a gomba! — ajánlja az egyik asszony.

— Ebből vegyen, kis aranyos! Olyan szép és olyan gyöngye, mint a harmat! — mondja vékony hangon egy ráncosképű öregasszony. Olyan kedvesen beszél az anyóka, hogy hangjára melegség gyúl a kis lány szívében.

— Ebből vegyünk, édesanyám, olyan szépen kínálja a néni! — szól édesanyjához Klárika.

— Ugy, ugy, aranyos kisasszonykám, szóljon mellettem! — kérleli a kis lányt az anyóka.

— Vegyük meg a gombát tőle, édesanyám! — mondja ismét Klárika.

Édesanyja még egyszer jól megnézi a gombát. Egy pillanatig gondolkozik, azután így szól:

— Mind megveszem. De hozza haza a lakásomra! Itt lakom közel.

— Eiviszem én édes lelkem, hogyan viném! — felel az asszony.

Az anyóka azután berakta a kosarába a gombát. Néhány szép darabot Klárika kosárkájába is tett, hogy ő se menjen üres kézzel haza. Otthon lemérték a gombát. Az anyóka megkapta érte a pénzt. Még husz fillért külön is kapott, amiért hazavitte.

— Az ilyen szép gombát máskor is megveszem szívesen — mondta végül az anyókanak Klárika édesanyja.

A gombás asszony boldogan távozott. Van már pénze, vehet rajta ennivalót. Nem görnyedt az erdőben hiába!

A friss gombát azután szép szeletekre vagdalja Klárika édesanyja. Közben így szól kis lányához:

— Igazán szép gomba. A felszeletelt

gombát egy kis időre beteszem a sütőbe, azután zsinegre fűzöm, a napon jól megszáritom és szellős helyen felakasztom a kamrában. Így eláll tavaszig is. Milyen jó lesz majd télen a gombaleves! A finom pecsenye is milyen kellemes ízt kap majd tőle!

— Édesanyám, miért járt a doktor bácsi a piacon a rendőrrel? — kérdi Klárika.

— Az élelmiszereket vizsgálta meg. Rossz vagy hanyag emberek sok éretlen gyümölcsöt, felhígított tejet, állott halat, romlott turót, vén vagy mérges gombát is hoznak a piacra. Az orvos arra vigyáz, hogy ezeket el ne adják s meg ne rontsák mások egészségét — felelte a kis lány édesanyja.

— Jó ez a gomba? — kérdi aggódva Klárika.

— Jó hát friss és fiatal. Bátran megehetjük! — nyugtatja meg kis lányát az édesanya.

— Milyen a mérges gomba? — kíváncsiskodott Klárika.

— Erre nem könnyű felelni — mondta édesanyja. — Azt mondják hogy minden élénk színű gomba mérges. Az sem jó, amelyiknek a husa színt változtat, hogyha kettétörjük. Ha pedig élénk zöld, kék vagy piros színűvé lesz ilyenkor, akkor megéppen rossz. A vén gomba sem jó, még ha ehetőfajta is különben. Az a legbiztosabb, hogyha csak egészen jól ismert gombát veszünk.

Beszélgetés közben Klárika édesanyja fel is szeletelte a gombát.

— Mekkora halom lett belőle! — csodálkozott a kis lány. — Főzzünk ma gombát, édesanyám! — kérte Klárika.

— Jó, édes kis szívem, ma gombapaprikást készítünk ebédre! — felelte édesanyja.

Amikorra Klárika édesapja hazajött a hivatalból, már ott illatozott a tűzhelyen a finom gombapaprikás.

A kis lány olyan kíváncsian ült az asztalhoz, mint talán még soha.

Ezen a napon kedvelte meg a gombát Klárika.

Futó Mihály.

Apróságok • Adomák

Miért irunk magyarul?

Amikor Brehm Alfréd, az „Állatok világa“ című könyv német írója 1879-ben Budapesten járt, sehogy se akarta elhinni Herman Ottónak, hogy a kéksőrű vadruca nálunk is költ a Mezőségen. Csak a bemutatott pelyhes fiókák győzték azután meg.

— Hát miért nem hozta ezt nyilvánosságra? — kérdezte — hiszen ez érdekes ritkaság!

— Régen megtörtént már.

— Hol?

— A Magyar Akadémia kiadásában

— Magyarul?

— Igen..

— Hja, akkor el van veszve.

Miért nem írnak önök németül?

— Azért — felelte Herman tréfásan — mert többet akarunk tudni a németeknél. Mi ugyanis mindent tudunk, amit a németek írnak s azonkívül még azt is, amit magyarul ir-

nak s amiről, mint ezt a ruca is bizonyítja, a németeknek fogalmuk sincsen.

A gumi drágulása nagy jólétbe juttatta a bennszülötteket.

A gummi ára nagyon megdrágult. Ezért a gumifa ültetvényesek a nyers gumit nagyon jól tudják értékesíteni. A kelet-ázsiai szigeteken a gumitermelő bennszülöttek olyan nagy jövedelemhez jutottak, hogy nem tudják elkölteni. Esztelen módon pazarolják a pénzt. Sok gazdag bennszülött viz helyett sörben mosdik. Mások bankjegyekből csinálnak zászlókat és azzal díszítik autóikat. Sokan növényi levelek helyett bankjegyeket használnak tányérul.

A világ legöregebb házaspára.

A világ legöregebb házaspára az ázsiai Örményországban él. A férfi 140, a feleség 116 éves. Az öreg házaspár jövőre üli meg házasságának 100 éves évfordulóját.

Ünnepi zászlóból ágynemű

Angliában 4 ezer gyermek érkezett Spanyolországból. A gyermekek számára hirtelen nem tudtak elegendő ágyneműt szerezni. A nehézségen úgy segítettek, hogy koronázási zászlókból és a díszítésre felhasznált szövetekből készítettek ágyneműt.

Nép, amelyik csak kettőig tud számlálni.

A maláji félszigeten egy angol utazó felfedezte a kihaltnak hitt negrito bennszülött törzset utolsó családjait. A bennszülöttek teljesen vad állapotban élnek, majmok módjára mászkálnak a fákon és futkároznak az őserdőkbe. Csordákban élnek, mint a majmok és nagyon félnék természetüek. Gyökerekkel, füvekkel és apró állatokkal táplálkoznak. Számolni csak kettőig tudnak. A kettőnél nagyobb mennyiséget „sok“ szóval fejezik ki.

Gondoljanak a Loteria de Stat által lett számos milliomosra

**A Loteria de Stat SORSJEGYE a szerencse kulcsa,
a Junius 15-i NAGY és UTOLSÓ osztály huzására**

**117.542 nyeremény
318,903.600 Lei értékben.**

Kékszinű rózsá.

Egy angol kertésznek sikertült kékszinű rózsát nemesítenie. A kékszinű rózsá egy londoni virágkiállításon általános feltűnést keltett. Eddig is neveltek kékszinű rózsákat, ezek azonban inkább fakó lilaszínűek, mint kékszinűek voltak. Az új rózsát Erzsébet királyné rózsának nevezték el.

Műtőasztalra került a késnyelő.

Egy indiai bűvész késnyelő mutatóanyagokkal kereste kenyerét. Foglalkozását már tizenöt év óta folytatta és saját titkos rendszere szerint a mutatóanyagok befejezése után gyomrából kiszedte a késeket. Az utóbbi időkben nem mindig sikerült gyomrából a lenyelt kést eltávolítani és kórházba kellett szállítani. A bűvészen sikeres műtétet hajtottak végre. Gyomrából tizennyolc darab kést szedtek ki.

Minden a másé.

Gyuri cigány a törvény elé került.

Biró: Nem megmondtam, ne nyulj a máséhoz!

Gyuri: Hát istálom, mihez nyuljak, mikor minden a másé.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. — Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskerő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. — Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Gy. J. Vadas. Öszibarackfáinak levéltetveit (hamuférgeit) a köv. permetezéssel pusztíthatja el: erős sugárban egyenesen a tetvekre permetezve: 100 l. vízben 40 deka Thanol. Ez a kényes növények tetvei ellen való oldat jó a szilva és körte levéltetvei ellen is, de ha ilyen fái nagyobb terjedelműek s korosak, tehát nagy lenne a permetanyag-szükséglet, célszerű ez utóbbi 2 fajtánál a következő oldatot szintén a tetvekre erős sugárban kipermetezni: 100 l. vízben 1½ kg. Libex Universal. Ezen anyag higitatlan oldatával ecsettel be kell kenni az almafák (s nem szilvafák) vattaszerű foltjait, de a zöld részeket óvatosan kerülni kell.

R. I. Ha gumival bevont esőköpenyege megkeményedett, feltevé, hogy a gumi még elég jó állapotban van, a következő módon próbálhatja meg javítását: Akassza a gumiköpenyegét ruhahatartóra és függessze forró vízzel megtöltött kád fölé. A meleg vizgöz rövid idő alatt megpuhítja a megkeményedett gumiréteget.

E. Gy. A „noszolyi sajt” a Szamosmegyei Noszolyi községben készül (ú. p.: Cege-Taga). Gyártója: Schilling János földbírtokos. Forduljon közvetlenül hozzá. Sokan utánozzák a noszolyi sajtot, azonban eddig még senkinek sem sikerült olyan kifogástalan minőségben előállítani, mint Schillingéknek. Noszolyban a sajt érlelése barlangszerű pincében történik és érését természetes körülmények szabályozzák.

Többeknek. A mezőgazdasági törvény az eddigőtől eltérő módon szabályozza az ugartartás kérdését. Az 1894. évi XII. törvényeikk az új törvény következtében megszűnt és az új gazdasági évben, amelyik ősszel kezdődik, az új mezőgazdasági törvény rendelkezései mértékadóak. Az új törvény szerint a helyi körülmények figyelembe vételével az agronomok állapítják meg minden község vetésforgóját. A kerületi agronomok határozatai ellen a vármegyei gazdasági tanácsoshoz lehet fellebbezni. Ha valamely községben a gazdáknak 66%-os többsége állást foglal valamely vetésforgó mellett, úgy az a vetésforgó a község összes gazdáira nézve kötelezővé válik. Ebből a rendelkezésből következik, hogy célszerű már most, jó előre megbeszélni az illetékes körjegyzővel, vagy agronommal, hogy az elkövetkező új gazdasági esztendőben a község lakossága földjeit milyen vetésforgó mellett akarja megmunkálni. Több újság ezzel kapcsolatban közölte, hogy az új törvény következtében a következő gazdasági év, a szabadszabályozás jegyében fog megindulni. Véleményünk szerint ez az állítás ebben a formában nem állja meg a helyét. Ha ugyanis a gazdák 66 százaléka valamely községben az eddigi gazdálkodási rendszert kívánja fentartani, annak semmi akadálya sincs. Bizonyos azonban, hogy mint már sokszor ki-

IPAROSOK FIGYELMÉBE!**AZ IPAROS**

az új területek kis- és közép-
iparosainak országos hetilapja.

Megjelenik minden pénteken 10
nagy oldalon. - Előfizetési ára
negyedévi 75 lei. Kérjen mutató-
ványszámot a kiadóhivataltól:

Arad, Str. Brailanu 18.
Iparos-Ofthon.

Játszának bizalommal
a LOTERIA DE STAT

Coletura Oficiala-nál

Központi székhely: Cluj.
Str. Regina Maria 46. sz.

Mindennemű Rheumás

fájdalmaknál, köszvény, idegzsába és hasonló megbetegedéseknél a Togat-tabletták biztosan és gyorsan hatnak. Ha orvosok ezrei ajánlják e szert, Ön is bizalommal használhatja. Meglepően kedvező eredmények olyan esetekben is, mikor semmiféle más szer nem használt. Egy kísérlet meg fogja győzni! Kapható gyógyszerárakban és drogériákban 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

fejtettük lapunkban, az ugartartásnak az a formája, ahogy nálunk szokásos, nem eredményez hasznozható gazdálkodást. Ott tehát, ahol ezen változtatni akarnak, az új törvény módot nyújt a változtatás keresztülvételére.

F. J. A. káposztaföldön elszaporodott földi bolhák ellen különő háziszér az öntözővíz. A káposzta nagyon szereti a bő öntözést és így gyakori öntözésben részesíthetjük. A földibolhák nem szeretik a nedvességet és gyakori öntözéssel eléri, hogy a bolhák nagyrésze elpusztul, vagy elmenekül a káposztástáblából.

B. I.-né Olasztelek-Tálsoura. Kérdésükre tisztelettel feleljük a következőket: Az írásos munkához közönséges falusi vásznat vagy vastagfonalú len-vásznat használhatunk. Templomi terítőkről lévén szó, lehet világoskék indántrént használni. Igen jó írásos mintákat lehet kapni: Malopnyai Magyar Nép Művészete c. könyv első kötetében, amely valószínűleg megvan az udvarhelyi Ref. Kollégium, illetve Tanítóképző könyvtárában, vagy rajzszertárában. Himzéshez vagy élénkpiros, vagy sötétkék, esetleg fekete szintartó fonal használható. Célszerűbbnek találnók, ha az írásos minták helyett az Udvarhely megyei varrottások mintáit használják fel.

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

O. L. Érselénd-Silindru, J. S. Alsóilosva-Ilişua de jos, S. J. Szeszárma-Sesarma, F. A. Gagy-Goagiu, P. I. Kecset-Satul-Mic.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Minden hátraleköt ezuton is figyelmeztetünk, hogy a kiküldött megbízottainknak fizessék ki a feltüntetett hátraleköt összeget. Ahol ezidő szerint nem voltak megbízottak, azokat a hátralekötösöket is felszólítjuk, hogy az általunk kiállított és kiküldött postautólevány felhasználásával küldjék be a díjat.

B. F. Köszönjük a bejelentett új előfizetőket. Örvendünk annak, hogy községében, ahova lapunk eddig csak pár példányban járt, az Ön közreműködésével előfizetőink száma lényegesen emelkedett. Bár azt írja, hogy semmiféle külön ajándékra nem tart igényt, mégis értesítése után megfelelő könyvet küldünk címére, csak tudnunk kell, hogy a Magyar Nép könyvtárából mely könyveket választotta ki.

A következő befolyt pénzkelet nyugtázzuk: M. K. Oraviţa-Oravicabánya 170 (r. 1936 febr. 15-ig), H. I. Arad 125, F. B. Bácsi-Bacia 155, Ö. J. Disznajó-Porcesti 305, H. F. Buza 180, S. S. Nagybadófalva-Bodo 300, Cs. A. Babsa 150,

P. M. Hosszufalu-Satulung 150, Társaskör Világos-Siria 550, (ebből 400 L. átadva az Ellenzéknek), A. I. Arad 75, P. A.-né Torda-Turda 85, T. J. Csomakőrös-Chiurus 155, L. D. Kissolyos-Soimosul-Mic 150, V. J. Csikesekefalva-Ciucani 155, F. P. Tatrang-Tarlungeni 150, K. B. Bucuresti 305, B. M. Gyulafehérvár-Alba-Iulia 155, D. A. Barót-Baraolt 155, Özv. B. S.-né Barót-Baraolt 155 Lei.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Eladó mezőségen 24 lóerős, kétjárú, benzinmotoros parasztorlési malom és gyapjuésű, félrészben. Cim a kiadóban.

Új könyv.

Vásárhelyi János református püspöknek a Minerva könyvkiadó vállalat kiadásában

Vasárnapról-Vasárnapra

cimen új könyve jelent meg. A könyv a püspöknek az utóbbi évekről 63 prédikációját foglalja magában. A prédikációk főrészt a régi perikopa rendszer Evangéliumi textusainak feldolgozásait adják. A csinos kiállítású könyv ára 220 lej. — Kapható és megrendelhető a

„MINERVA“

könyvkereskedésében,
Cluj, Strada Regina Maria 1.

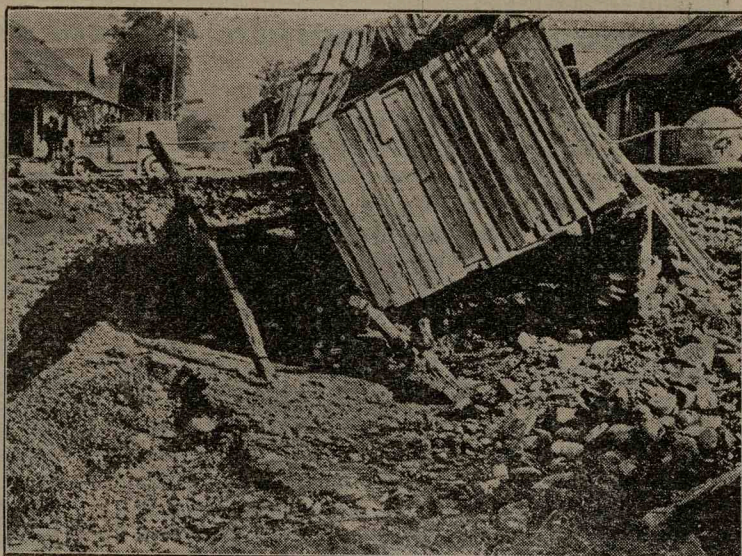
Készít és elad önköltségi áron minden versenyen felüli, tiszta gyapju valódi **Homespune** úri és női szöveteket.

DOMBRIA

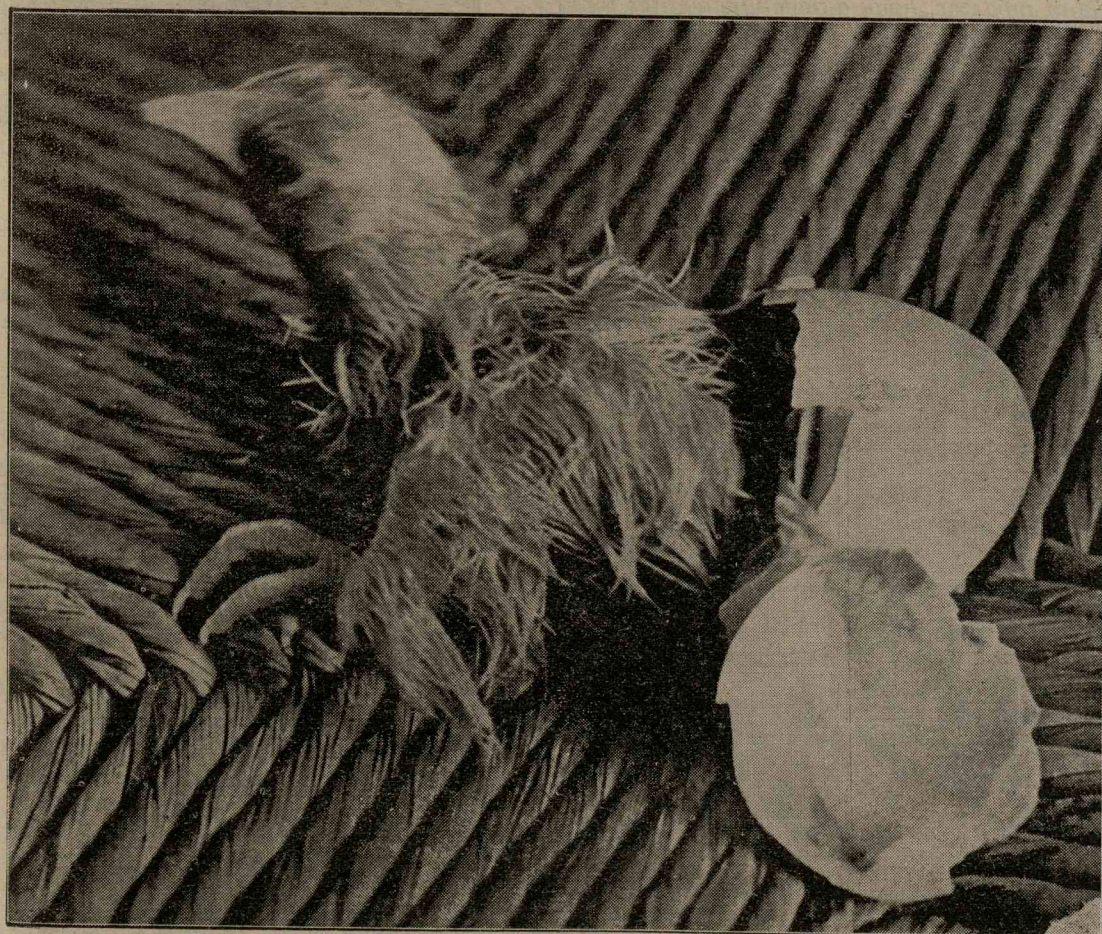
házi szövészet Cluj, átköltözött Str. Regina Maria 4 szám alá. Bejárat Strada Bratianu 19. felől is.

A Tatros folyó pusztítása.

A „Gyimesi-szoros“ sziklái között átfolyó Tatros vizét esőzések alkalmával nagyon megduzzasztják a hegyekről aláomló vizek. Ezért a Tatros a sík vidékekre érve gyakran okoz pusztító árvizeket. Közlebről Târgul Ocna városát öntötte el. Képünk az árviz által elpusztított városból mutat be részletet.

Kikelt a csirke!

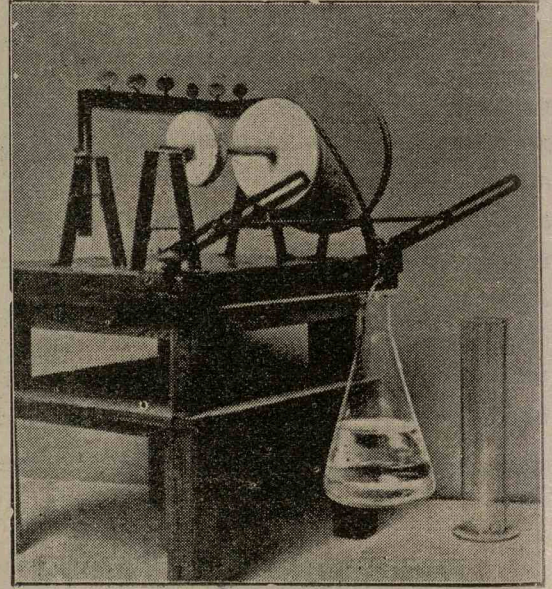
Az élet kezdete a tojásban az ugynevezett lüktető pont. Ez a tojásból kikelő utód szíve. A szív lüktető mozgással megindítja a tojásban a különböző anyagok áramlását és kialakul a madár teste. A különböző mada-

raknál különböző ideig tart a költés ideje. Képpünkön jólsikerült fényképen mutatjuk be azt a pillanatot, amikor a kis csirke a tojásból kikel.

Gépezettel vizsgálják a fűz vesszők hajlékonyságát.

A kosárfonásra használt fűzfavesszőktől megkívánjuk, hogy legyenek nagyon hajlékonyak. A fonásra alkalmas fűzfajtákat gondos nemesítéssel javítják, hogy a vesszők hajlékonyságát minél jobban lehessen fokozni.

A németek leleményes gépet szerkesztettek a fűzfavesszők hajlékonyságának vizsgálatára. A legjobban hajló vesszőket kiválasztják és azokat az anyatóveket szaporítják tovább, amelyeknek vesszői leghajlékonyabbnak bizonyultak. A gépezet nagyon egyszerű, a képen jól látszik szerkezete. A vizsgálandó vesszőt keretbe erősítik és fajorongra fektetik. A vessző végére kétliteres üveget kötnek és addig töltenek abba vizet, amíg a vessző a korong alatt elhelyezett mérőlécre hajlik. Aszerint, hogy mennyi sulyu víz után hajlik a vessző a mérőlécre, meg tudják állapítani a megvizsgált vessző hajlékonyságát. A vizsgáló szerkezet alkalmas arra is, hogy segítségével megállapítsák azt a megterhelést, és erőt, amely a vesszőt eltöri vagy kettészakítja. Mutatja ez a vizsgálati módszer, hogy a növénynemesítés terén nagy figyelemmel kell foglalkozni látszólag egyszerű és jelentéktelen tulajdonságok vizsgálatával is.

Tanuld meg!

Az egres kártevői.

Az egres a legjobban értékesíthető, bogyós gyümölcsök közé tartozik. Nagyon keresik a piacon, különösen éretlen állapotban, mert befőtteket és más étkezési célokra alkalmas készítményeket főznek belőle. Az egresbokor nagyon gyorsan nő, néhány év alatt már bő-

Az egres amerikai lisztharmatja.

segesen terem. Az egres előregedett ágait gondosan ki kell vágni, a tövét tavasszal trágyázni kell. Évente többször gondosan meg kell kapálni. Ha ezeket a munkákat rendszeresen elvégezzük, nagyon hálásan termi évről-évre gyümölcsseit.

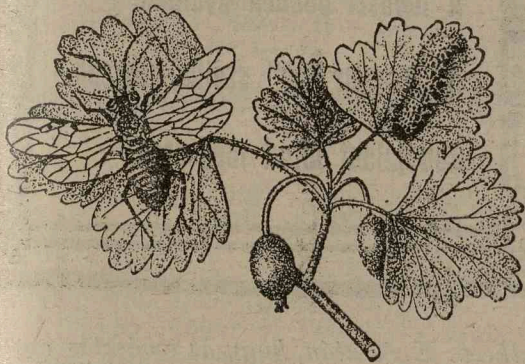
Sajnos azonban az egresnek nagyon sok növényi és állati kártevője van. Ezek az egres termését teljesen megsemmisíthetik, sőt gyakran az egész bokor életét is veszélyeztetik. Első helyen kell megemlékeznünk az egres amerikai lisztharmat betegségéről. A szürkésfehér bevonat a bogyókon később megbarnul és a bogyók felületén bőszerű varasodást okoz. Az amerikai lisztharmat mellett a rendes, európai lisztharmat is szokott az egres hajtásain kárt okozni. A lisztharmat betegség ellen kéntartalmú készítményekkel védekezünk.

Az egres araszoló hernyója óriási pusztítást végezhet az ültetvényben. A hernyók ezer számra lepik el az egres levélszetét és egy-két nap alatt teljesen kopaszra rágják a bokrot. Figyeljük gondosan az egresbokrokat és ha rajtuk hernyófészkeket látunk, szedjük le és égessük el. A közvetlen irtási mód mellett az arzénes szerekkel való permetezés válik be.

Az egres araszoló hernyója.

Az egress-darázs zöld színű apró hernyója a fiatal leveleket, hajtásokat és rügyeket rágya le s így nemcsak a folyó évi termést veszélyezteti, hanem a rügyek lerágása által elpusztítja a jövő évi termést is. Ezért ennek a hernyónak az irtását is gondosan kell végezni. Legalkalmasabb szer a védekezésre az arzéntartalmu permetező lé.

Egress levél-darázs

Az említetteken kívül még sok kisebb jelentőségű baj szokott az egressültetvényekben fellépni. Ezek azonban a termést sohasem veszélyeztetik teljes mértékben. Különben is ha az említett három fő kártevő ellen rendszeresen védekezünk, a többi kártevők nem tudnak elszaporodni.

Por alaku tea.

Nagyon érdekes kísérleteket végeztek por alakúvá őrölt teával. Megállapították, hogy a por alakúvá őrölt teából sokkal illatosabb és jobb ízű teát lehet önteni, mint a leveles teából. Németországban kis teaőrölő gépeket készítenek és ezekkel öntés előtt megőrölik a szükséges teamennyiséget. A megőrölt teaport a teaöntő kanna szájára helyezett és szűrőpapírral kibélelt tölcserbe töltik. Ezután forrásban levő vizet öntenek rá. Az ilyen módon öntött tea, azt állítják, összehasonlíthatatlanul jobb ízű a leveles tea főzeténél.

Kávéseprő, mint szagtalanító szer.

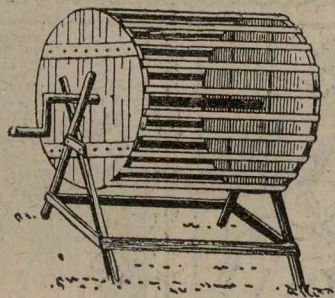
A kávéseprőt a háztartásban kitünően fel lehet használni szagtalanító szernek. Ha hagyományával, hallal vagy más erős szagu anyaggal dolgozunk a konyhában, a kéz kellemetlen szagát meg lehet szüntetni, ha kávéseprővel dörzsöljük be és rövid idő múlva a kávéseprőt lemossuk a kézről. A halétel következtében, vagy más módon szagossá vált edényeket és evőeszközöket ugyancsak kávéseprő segítségével szagtalanítjuk. A kávéseprő szagtalanító hatásának magyarázata a következő: A kávéseprőben nagyon sok szénrészecske van, a szén pedig a legkitünőbb szagtalanító szer. Vegyi folyamat következtében a szénrészecskék minden kellemetlen szagot megszüntetnek.

Butorokat csak esőtől védett helyen szabad festeni.

Egy előfizetőnk panaszos levélben közölte, hogy butorait megfestette és a festék nem száradt meg teljesen, hanem ragadós maradt. Érdeklődésünkre közölte velünk előfizetőnk, hogy a butorokat a szabadban festette és mielőtt megszáradtak volna, eső érte azokat. Szükségesnek tartjuk ezzel kapcsolatban a következőket közölni. Butort vagy bármilyen más tárgyat, csak esőtől védett, fedett helyen szabad mázolni. Ha ugyanis a befestett tárgyakat teljes megszáradásuk előtt nedvesség éri, az olajfesték ragadós marad. Az sem segít, ha a tárgyat másodszor száraz, esőmentes helyen festjük le, mert az új réteg is átveszi az első réteg ragadósságát. Az olyan butort tehát, amelyiknek festékrétege ragadós, csak úgy tehetjük újból használhatóvá, ha a régi festékréteget a butorról lekaparjuk. A festék eltávolítását végezhetjük égetéssel, vagy pedig kereskedésekben kapható vegyszerrel. Házilag is állíthatunk elő festék lemaró szert. Langyos vízben oldjunk fel mosósappant. Az oldattal kenjük be az eltávolítandó festékréteget és egy napig hagyjuk állani. Egy nap elteltével a festékréteget jól el lehet távolítani a befestett tárgyról.

Egyszerű készülék a krumpli-csira eltávolítására.

Közöltük lapunkban, hogy a csirázó krumpli mérges, mert a csirák mérget tartalmaznak. Ezért a vetés után megmaradt krumplit csak azután szabad étkezési célokra felhasználni, ha a csirákat eltávolítottuk. Ha sok ó-krumplik maradt meg és állatokkal akarjuk feletetni, egyszerű szerkezet segítségével,

gével, könnyen eltávolíthatjuk a csirákat. A krumplit lécekkel körülszegett, forgatható dobba helyezzük. A léceket olyan távolságra verjük egymástól, hogy a krumpli ne eshessen ki a közökön. Gyors forgatás után a csirák letörnek és kihullanak a dobból. Az ilyen módon csirátalanított krumplit minden veszély nélkül lehet étkezési és takarmányozási célokra használni.

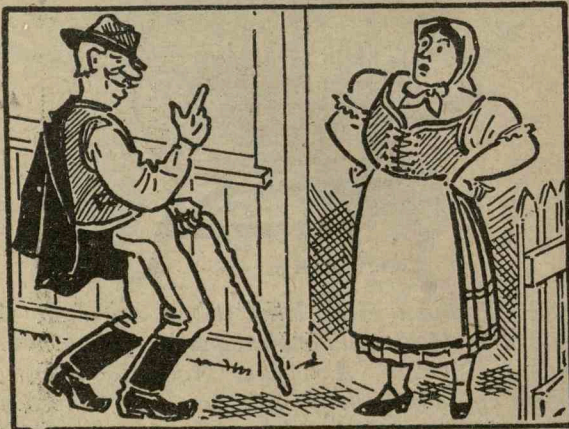
Szaga van a gyenge fűnek,
A tavaszi gondok gyűlnek,
A „Magyar Nép” szélbe-hosszba,
Gondjaidat mind megossza.

Termeljünk késői dinnyét!

Augusztus végére, szeptember elejére a dinnye termése befejeződik. Ha késői dinnyét akarunk termelni, különleges eljárás szükséges. A késői dinnye termelésének leghelyesebb módja a következő: A dinnye fiatal hajtásaiból zöld dugványokat készítünk és amikor jól meggyökeresedtek, június közepe után, kiültetjük a dinyaesbe. A dugványról nevelt dinnye szeptemberben kezd jól teremni. Az ilyen módon nevelt dinnye egészen a fagyokig izletcs és bő termést hoz.

Miért nem lehet telt hassal jól dolgozni?

A régi közmondás azt tartja, hogy a telt gyomor nem tanul szívesen. Ez a közmondás nagy igazságot rejt magában. A jóllakott ember ugyanis sem szellemi, sem testi munkát nem tud olyan eredményesen végezni, mint az az ember, aki a munkát nem jóllakottan kezd meg. A dolognak tudományos magyarázata a

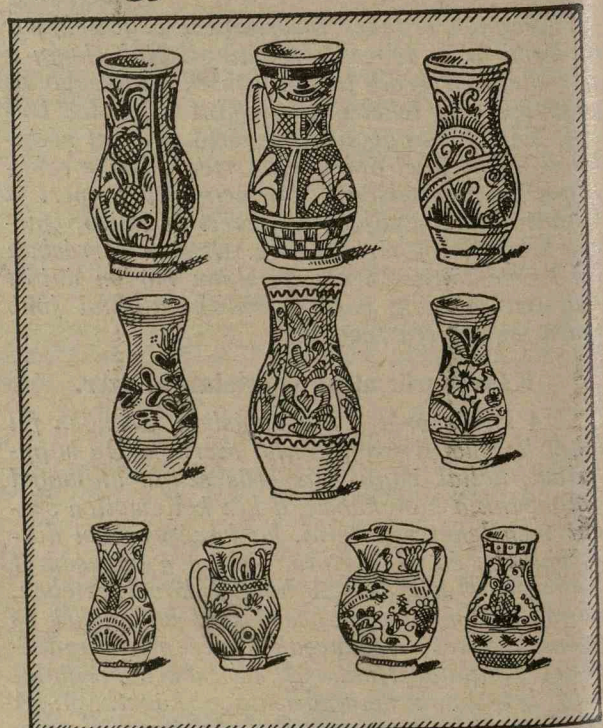

Asszony: Megint részeg vagy! Tudod, hogy hívják az olyan embert, aki örökké a kocsmában lakik?

Férj: Hogyne tudnám. Kocsmárosnak.

következő: Evés után, hogy az emésztés zavartalanul folyjon és az emésztő mirigyek jól működjenek, nagy vérbőség lép fel a hasi szervekben. Ennek következtében az izmokba és az agysejtekbe nem jut elegendő vér, hogy a sejteket táplálja. Így az agyvelő és az izmok munkaképessége nagymértékben csökken. Ez a magyarázata, hogy a nagyon jóllakott ember munkaképessége minden téren gyenge.

A magyar díszítés alapformái.

Néhány igen jellegzetes székely kancsót mutatunk be, melyeken különösen a díszítések elosztása érdemel említést.